

4500 iztiskov.

Gospodarski Glasnik

za Štajersko.

List za gospodarstvo in umno kmetijstvo.

Izdaja c. k. kmetijska družba na Štajerskem.

List velja na leto 4 krone.

Udje družbe prispevajo na leto 3 krone.

Udje dobé list zastoj.

Vsebina: Natečaj za premije za kmetijsko knjigovodstvo. — Novi obrambni zakon. — Kratko navodilo za saditev sadnih drevesc. — Spomini na Švico. — Iz razprav osrednjega odbora c. k. kmetijske družbe na Štajerskem. — Našim podružničnim vodstvom. — Zborovanja podružnic. — Iz podružnic. — Opozorjanje. — Uradno. — Vposlano. — Zadruga: Poročila Zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem. — Tržna poročila. — Oznanila. — Priloga: Prospekt tvrdke Thomasphosphatfabriken, Berlin, o gnojenju travnikov in pašnikov.

Natečaj

za premije za kmetijsko knjigovodstvo.

Osrednji odbor c. k. kmetijske družbe štajerske je v svoji seji dne 10. oktobra 1911 sklenil razpisati

15 premij po 100 K

za pravilno izvedeno knjigovodstvo.

Prosilci za eno teh premij morajo vposlati vsaj do 15. februarja prihodnjega leta zaključeno knjigovodstvo, kojega so vodili celo leto na svojem gospodarstvu in sicer vse tri zvezke (inventar, blagajniško knjigo in knjigo pridelkov) v pisarno c. k. kmetijske družbe štajerske v Gradcu, Stempfergasse 3.

Premija 100 kron se bo izplačala v 3 delih in sicer prvo leto 20 K, drugo leto 30 K in tretje leto 50 K.

Prvih 20 K dobi lahko vsak prosilec. Nadaljnjih 30 K, oziroma 50 K pa dobi samo tisti, ki je že dobil prvih 20 K, oziroma tudi drugih 30 K za pravilno knjigovodstvo prejšnjega leta.

Po preskušnji knjigovodstev se bodo knjige vrnila dotičnikom z morebiti potrebnimi pojasnili. V Gradcu, dne 1. novembra 1912.

Od osrednjega odbora c. k. štajerske kmetijske družbe.

Attems l. r.

Juvan l. r.

Novi obrambni zakon.

Pred nastopom svojih poletnih počitnic je rešil državni zbor predlogo o obrambnem zakonu. S tem se je ustreglo dolgoletni želji vojaške uprave, koja je zopet in zopet opozarjala na nedostatno stanje obrambnih razmer Avstro-Ogrskega in naglašala potrebo obsežne preosnove. Pa tudi v kmetijskih krogih se je zasledovalo z velikim zanimanjem nastajanje obrambne preosnove, ker se je pričakovalo izpolnjenje nebroj važnih zahtev. Zaradi pomanjkanja delavskih močij se je zlasti nujno želelo, da se jemlje na kmetijsko prebivalstvo pri vojaški službi kolikor največ ozir, kar je posebno umljivo, če pomislimo, da se vzame pretežna večina vseh novincev-rekrutov iz slojev iz dežele. V resnici vsebuje tudi novi obrambni zakon celo vrsto ugodnostij in olajšav, ktere so v prid našemu kmečkemu prebivalstvu.

V prvi vrsti moramo navesti dveletno službeno dobo, ki ima seveda to zlo posledico, da se je zvišalo zajedno število novincev, kar stane zopet državo ogromne svote. Drugače pa se seveda dveletna služba ni mogla upeljati. Službeno dolžnost urejuje točka 8 obrambnega zakona. Njeno dobo določuje tako-le: Prvič: v skupni armadi splošno dve leti v dejanski (prezentni) službi in deset let v rezervi. Drugič: pri kavaleriji in topničarjih-jezdecih tri leta v dejanski službi in sedem let v rezervi. Ravnoisto velja za podčastnike formacij z dveletno službeno dobo; za one v nadomestno rezervo uvrščene dvanajst let. Tretjič: v bojni mornarici štiri leta v prezentni službi, pet let v rezervi in dve leti v pomorski brambi.

Domobranski zakon določuje v točki 1, da traja dejanska služba v splošnem dve leti in služ-

beno dolžnost v rezervi deset let. Za potrebno število podčastnikov in za kavalerijo določuje postava dobo vojaške dolžnosti s tremi leti prezentne službe in sedmimi leti rezerve; za moštvo, ki je uvrščeno v nadomestno rezervo, dvanajst let. V slučaju triletne redne dejanske službe, odpadeta zadnji dve leti postavne črnovojne dolžnosti.

Za one, ki so bili v času, ko stopi ta postava v veljavo, že potrjeni, velja dosedanja postava, tako da morajo na primer pri domobranski kavaleriji službujoči le dve leti prezentno služiti. Razventega se lahko zadržijo oni, ki so bili tekom prvih treh let uveljavljenja te postave potrjeni (asentirani), in sicer pri infanteriji, lovcih, topničarstvu in tehničnih četah, v nadomeščenje pomanjkajočih podčastnikov še tudi tretje leto. Kakor hitro pa se bodo rešile reforme glede podčastnikov, se bodo pridržali podčastniki že iz gmotnih ozirov le izjemoma še tretje leto v prezentni službi, in se bode omejilo to zadrževanje kolikor mogoče.

Zvišanje in določitev rekrutnega kontigenta na dvanajst let je urejeno v točki 13 obrambnega zakona. Število novincev se določuje za skupno armado — razven rekrutov iz Bosne in Hercegovine — za prvo leto veljave tega zakona s 136.000, za drugo leto s 154.000, za tretje in poznejših devet let z letnimi 159.000 možmi. To število rekrutov se mora porazdeliti med v državnem zboru zastopana kraljevstva in dežele na eni in deželami ogrske krone na drugi strani po številu prebivalstva. Za vzdrževanje domobranstva v Avstriji — izvzemši Tirolsko in Vorarlberško — se določuje za prvo leto veljave tega zakona rekrutni kontigent s 20.715, za drugo z 22.316, za tretje s 23.717, za četrto s 25.018, za peto s 26.019, za šesto in naslednjih šest let pa z letnimi 26.966 možmi.

Do sedaj je znašal rekrutni kontigent za armado 103.000 mož, za domobranstvo 19.970 mož. Kontigent za oboje v skupni državi 122.970 mož, v bodoče pa 212.500 mož. Število prezentnega moštva je znašalo 293.000 mož, od sedaj naprej pa bo se zvišalo pri deloma dveletni službi na 344.000 mož.

Zlasti važno je za vojaštvo iz kmečkih slojev porazdeljenje orožnih vaj. Primerjajmo toraj:

Prejšnji obrambni zakon:

a) Avstrijski državljani: Rezervniki: Pri triletni dejanski službi tri orožne vaje skupaj 84 dnij, pri dveletni prezenci (domobranstvu) štiri orožne vaje, skupaj 112 dnij. Nadomestni rezervisti: tri orožne vaje, skupaj 84 dnij.

b) Ogrski državljani: Rezervniki: Pri triletni prezentni službi štiri orožne vaje, skupaj 119 dnij; pri dveletni dejanski službi (domobranstvu) pet orožnih vaj, skupaj 175 dnij. Nadomestni rezervisti: tri orožne vaje, skupaj 105 (119) dnij (v oklepaju številka pomeni nadomestne rezerviste, ki so iz armade).

Novi obrambni zakon.

Avstrijski ali ogrski državljani. Nadomestniki: Pri dveletni dejanski službi k večjemu štiri orožne vaje v skupni dobi 14 tednov ali 98 dnij, pri triletni prezentni službi (kavaleriji i. t. d.) pa k večjemu tri orožne vaje v skupni dobi 11 tednov ali 77 dnij. Nadomestni

rezervisti: tri orožne vaje, vsaka po štiri tedne, skupaj toraj 84 dnij.

Od vsake orožne vaje bodo v bodoče oproščeni razven moštva pri bojni mornarici tudi oni vojaki pri armadi na suhem, ki prostovoljno služijo četrto leto. Da je ednjasto in dvanajsto službeno leto prosto orožnih vaj in nadalje okolnost, da se mora že po postavi ozir jemati na kmetijske in druge dohodninske razmere pri določitvi časa za orožne vaje, to so na vsak način zboljšave, ktere iz srca pozdravljamo.

Kot bistveni napredek se morajo omeniti tudi določbe: da žrebanje sploh odpade; nadalje, da se nadomestijo kontrolna zborovanja z dolžnostjo, se k večjemu vsako leto enkrat pismeno javiti; potem, da se prepoved ženitve v posebnega ozira vrednih slučajih za one, ki še niso bili asentirani, v posameznem slučaju in tudi splošno lahko omejijo; da se je uvedla koleka in pristojbin prostost v vseh vojaških zadevah, kakor tudi končno poštnine prostost za medsebojno uradno dopisovanje občinskih predstojnikov in vodij matrik v vojnih in domobrantskih zadevah.

Tudi glede ugodnostij najdemo nekatere zboljšave. Po točki 32 obrambnega zakona se lahko vpostavijo oni k vojaški službi zavezani, ki sicer nimajo popolne pravice kot posestniki podedovanih kmetijstev, pa so vredni posebnih ozirov, do visokosti štireh odstotkov za dotično leto po rekrutnem kontingentu asentiranih v nadomestno rezervo. Po predležečem preračunu je lahko udeleženi te ugodnosti 9000 mož, če se ta pravica popolnoma uporabi. K tem še pride izločitev nadštevilnega moštva po meri vrednosti posebnih ozirov; pri tem se je treba ozirati zlasti na to, če vzdržuje dotičnik famulijo; nadalje se mora ozir jemati na kmetijstvo, druge dohodke ali meščanske stanove.

Za posestnike podedovanih kmetij ima točka 30 olajšave pri ocenitvi pogojev za prošene ugodnosti. Poprejšnji obrambni zakon je dovolil te ugodnosti, ki so bile za vzdrževanje srednjih kmetij velevažne, pod pogojem, da je posestnik redno in stalno bival na podedovani kmetiji, da je gospodarstvo sam vodil, da je čisti donos gospodarstva samostojno zadostoval za preživetje obitelji petero oseb, ne da pa bi prekoračil štirikratno svoto takega čistega donosa. Od sedaj naprej se ne polaga na stalno bivališče nobene važnosti več, zahteva se le, da posestniki vodijo gospodarstvo na licu mesta sami. Vsaj nadzovanje gospodarstva je toraj samo po novem zakonu potrebno. Ocenitev zemljiških dohodkov se naj izvrši po krajevnih razmerah. Vsled tega je izključena uporaba podatkov o čistem donosu, kakor jih najdemo zabilježene v katastru. S tem, po postavi zahtevanem donosom, se stavi v isto vrsto ta okolnost, da se mora smatrati kmetija kot ona srednje velikosti v smislu postave o uvedbi posebnih predpisov za razdeljenje posestev srednje velikosti (državni zakonik št. 52 od 1. aprila 1889) in v smislu tozadevnih deželnih zakonov. Pojm „podedovana kmetija“, se je tudi v toliko razširil, da so se privzeli semkaj nekteri značilni slučaji pridobitve posestev med živimi, ki so sicer v ozkem stiku s podedovanjem, ali kateri podedovanje celo prehitijo in takorekoč namenoma izključijo; take

pridobitve so toraj istovredne kakor pododvanje.

Določbe o ugodnosti, ki se dovoli onim, ki vzdržujejo familije, vsebujejo med drugim tudi to novost, da se mora priznati ta ugodnost tudi takrat edinemu vnuku, ki vzdržuje svojega deda ali babico od materine strani, akoravno njegov (prošnjikov) oče živi, čegar zakon pa je ločen; nadalje, da se dovoli ta ugodnost ne samo nezakonskemu sinu, ki mora preživeti svojo lastno mater, ampak tudi onemu, ki mora vzdrževati svojega za delo nezmožnega deda od materine strani, svojo vdovljeno materino babico ali svoje popolnoma osirotele brate in sestre. Delanezmožnost prizna zakon očetu, dedu ali tastu takrat, če je prekoračil 65 leto svoje starosti. Na drugi strani pa razširja postava dobo, ko še ni nastopila delazmožnost, od 18. na 19. leto.

Iz gospodarskega stališča je velevažna možnost, odložiti nastop prezentne službe do 1. oktobra onega leta, v katerem izpolni novinec svoje 24. leto, kajti s tem se zabrani pretrganje izobrazbe v tem ali onem stanu.

V prid onim novincem, ki so imeli kvalificirano predizobrazbo, so obstajale do sedaj le ugodnosti za enoletne prostovoljce. Ti napravi se pridružuje sedaj druga. Onim k vojaški službi obvezanim namreč, ki so dovršili z uspehom šest razredov srednje šole ali pa gotove strokovne šole, na katerih so se pripravljali za praktično življenje, zagotovi zakon dveletno službeno dolžnost. Ta določba bo dobrodošla pred vsem kmetijskemu, rokodelskemu in trgovskemu srednjemu stanu. Njeno vrednost še poveča nadaljna določba, da smejo prostovoljno vstopiti te vrste začeti s prezentno službo že s 17 letom, tako da so z 19 letom že aktivne službe oproščeni.

Če še omenimo, da odpade dolžnost položiti izpit za rezervnega častnika, da se je splošno ovedla možnost, služiti kot enoletni prostovoljec na državne stroške, ne da bi stanoval v vojašnici, našli smo menda najvažnejše ugodnosti novega obrambnega zakona, ki so pomembni za nas iz gospodarskega in socialnega stališča.

V ozki zvezi z obrambnim zakonom stoji domobranska postava. Kakor znano se je upeljalo domobranstvo v zvezi z obrambno reformo leta 1868 in stremelo se je za tem, da bi se domobranci mogli za slučaj vojne lahko zajedno poslati na bojišče. To je bilo še le mogoče, ko se je leta 1886 izdala postava o črnovojnikih. Novi zakon postavlja domobranstvo v isto vrsto z armado in se po svoji vsebini — kar je naravno — strinja z obrambnim zakonom, tako da so ugodnosti slednjavedenega zakona tudi k vojaški službi pri domobranci obvezanim v korist.

V bistvenem ima domobranski zakon le v treh točkah nove določbe nekoliko važnosti. Glede števila in dobe orožnih vaj je sedaj ravnoista dolžnost kakor pri armadi, vsled česar se postavna dolžnost orožnih vaj skrajša pri domobranstvu za 42, oziroma 35 dni. Temu nasproti podaljša postava službeno dobo domobranske kavalerije od dveh let na tri leta. Omeniti še je treba, da določa domobranski zakon uvrstitev žrebčaren v domobranstvo.

S tem smo spregovorili o vseh najvažnejših točkah obrambnega zakona. Kakor smo videli, se najde v resnici bistveni napredek v primeri s prejšnjo postavo. Upajmo, da bode ta napredek v korist našemu kmetijstvu in bo mu omogočil lažje nositi večjo breme, katero mu je naložila ta obrambna preosnova. Reinhofer.

Kratko navodilo za saditev sadnih drevesc.

Spisal Anton Stiegler, deželni sadjarski in vinarški ravnatelj za Štajersko.

Z izjemo le zelo težke, nepremočljive žilave, ilovnate in kamnate, plitve zemlje je vsaka druga pripravna za sajenje sadnih drevesc. Solnčnato, prosto lego zahtevajo sadna drevesca. Senčnate severne lege so za sadjerejo nepripravne.

Po položnih hribovitih legah in ob cestah se naj sadijo drevesca v trikotu, sicer pa v kvadratu. Visokodebelna drevesca od jablan in hrušek se naj sadijo vsaj 10 metrov vsaksebi, češnje in laški orehi 14 metrov, slive in češplje pa v oddaljenosti 6 metrov. Srednjevisoka jablanina in hruškova drevesca se sadijo 6 metrov, nizka grmičasta drevesca pa 4 metre vsaksebi. Ob cestah se naj sadijo sadna drevesca v oddaljenosti 12 metrov v trikotu.

Za saditev je treba izkopati 50 do 60 centimetrov globoko in 1,5 do 2 metra široko jamo. Zemlja se naj po plasteh od 1, 2 in 3 vbodljaja z lopato vrže posebej na stran, in sicer če sadimo drevje v hriboviti legi, na zgornjo stran. Ko se je zemlja izmetala iz zemlje 50 do 60 centimetrov globoko iz jame, priporoča še se razven tega, da se dno jame še 20 centimetrov globoko zrahlja. Jame je treba izkopati šest tednov in jih zagrniti potem tri tedne pred saditvijo. Jame za pomladansko sajenje se naj zmiraj napravijo že v pozni jeseni. V peščeni, lahki zemlji se priporoča jesenska saditev, v težki zemlji vsikdar le pomladanska.

Drevesni kol, katerega napravimo iz hrastovega, kostanjevega, mecesovega, borovega in smerekevega lesa, mora biti raven, lub ali skorja gladko odstranjena, in povprečno 8 centimetrov močen. Na spodnjem koncu ga priostrimo, na zgornjem pa robove dobro in gladko zaokrožimo. Suho kolje se na spodnjem koncu ožge in namaže z vročim kotranom (Teer). Kolje, katero smo komaj še v šumi nasekali ali sploh ono, ki še ni suho, se mora postaviti za štiri dni v triodstotno zmes bakrene galice. To delo se naj takoj izvrši, ko smo kolje nasekali, osnažili in priostrili, in sicer v prostoru, kjer ne zmrzuje. Drevesni kol naj bo tako dolg, da sega njegov zaokrožen konec pet centimetrov pod najnižjo vejico vrha ali krone. Pri tem so mora seveda še ozir jemati na to, da pride v zemljo še vsaj 15 centimetrov kola, ki se naj zapiči in zabije sred jame. Pri občestnem sajenju se naj postavi kol na cestno stran, drugače pa na ono, od koder navadno piha veter in pridivja nevihta, tako je za drevesce kol v resnici varstvo. Pri zagrnjenju jam se naj pomeša zemlja, katero smo izmetali s prvim in drugim vbodljajem z lopato — toraj dve lopati globoko —; če pa je zemlja slaba in pusta, pa se naj pomeša s starim strohnelim gnojem, kompostom ali tratnico. Z zemljo, katero smo izmetali od dna jame, se napravi drevesni kolobar. Drevesca, katera naj sadimo, morajo biti primerno močna, ravno zraščena, popolnoma zdrava, debela naj bodo nepoškodovana, brez vsakih bolnih prikaznij in naj imajo čim največ vlaknatih korenin (malih koreninic Fasserwurzela). Dolgost debela visokodebelnih drevesc naj znaša 180 centimetrov za sadonosnike in 2 metra za občestno saditev.

Krona naj ima 5 do 6 vrhnih vejic, od katerih je najvišja, — ki pa mora biti tudi najmočnejša, — srednja vodilna mladika, po kateri bi naj ravnal drevesni vrh.

Drevesca, katera prodajajo po sejnih razni barantači, niso nič prida in se naj ne kupijo.

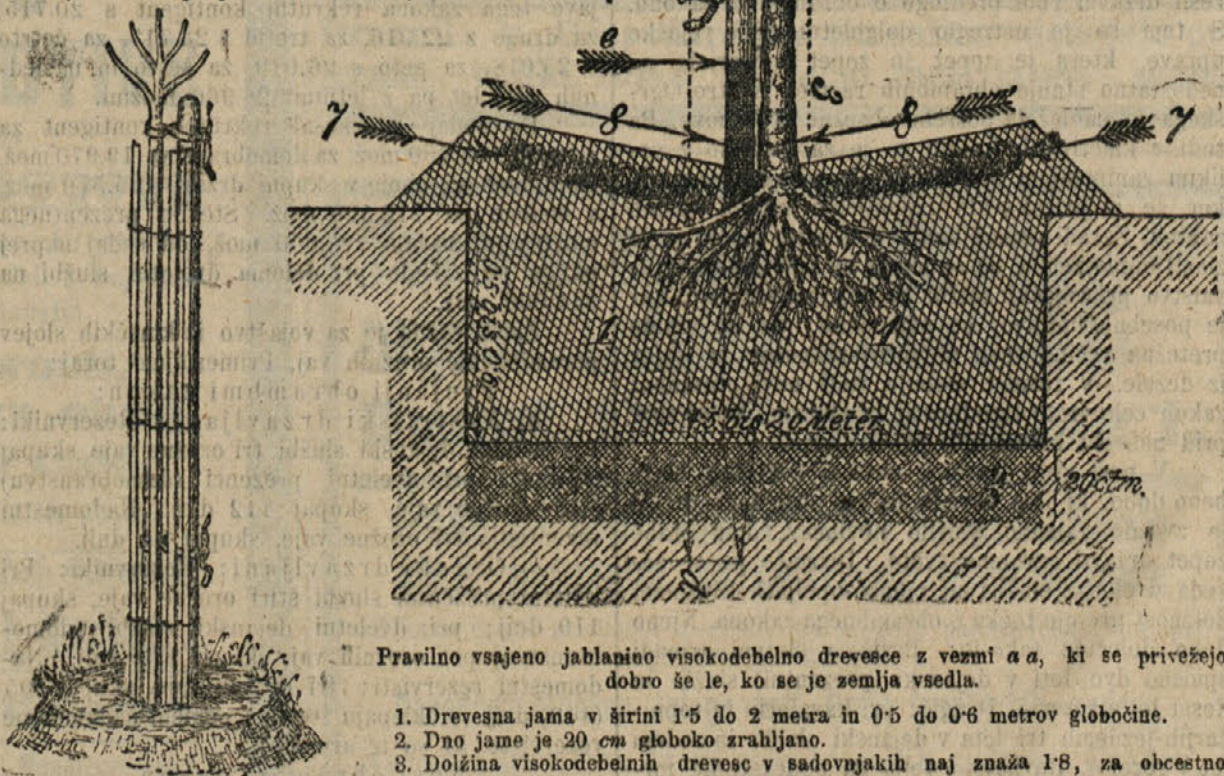
Korenine drevesc se naj tako obrežejo, da se poškodovane korenine nazaj poreže do zdravih delov, močne korenine pa do ene tretjine svoje dolžnosti.

Vrhne veje se naj nazaj porežejo v razmerju obilice korenin od dveh petin do polovice njih dolžine. Pri tem je treba pomniti, da se pri tistih vrstah, ki rastejo jako na kvišku, kakor anano-

sovka, bobovec i. t. d. obrežejo vejice na očesa, ki strmijo s svojo rastjo na stran ali proti zunanji smeri krone; pri vrstah pa, ki imajo široko, košnato krono, n. pr. kardinal, štajerske mošancke, na ona očesa, ki rastejo na znotraj v krono.

Odrezati se mora veja z ostrim nožem ali škarjami tako, da nastavimo ostrino nasproti očesnemu nastavku in tik nad njim odrežemo vejico. Pred sajenjem obrezanih drevesc se naj pomočijo vse koreninice v zređeno ilovnato zmes. Za saditev se naj uporabi dober, strohnel, obležan kompost. Drevesca se morajo vsaditi na oni strani drevesnega kola, ki je z njim zavarovana proti vetru. Pametujte pa, da drevesca nikdar in nikoli ne smejo priti globokeje v zemljo, kakor so prej stala v drevesnici, toraj ne čez koreniko. Deblo ima zeleno skorjo; korenika pa in sploh koreninice so rumenorujavkaste barve. Drobne tanke koreninice se naj pri sajenju lepo razprostrejo, spravijo v njih naravno lego, in ne sme biti med njimi nikaka votlina.

Okrog korenin se naj s prosto roko na trdno nadevlje zemlje, okrog drevesca pa previdno z nogami potlači. Drevesni kolobar se naj tako napravi, da stoji drevesce kakor sred kake sklede. Na kolobar se potrosi zopet nekoliko gnoja, ki ga pokrijemo s plastjo zemlje.

Drevesce, obdano z varstveno ograjo.

Pravilno vsajeno jablanino visokodebelno drevesce z vezmi a a, ki se privežejo dobro še le, ko se je zemlja vsedla.

1. Drevesna jama v širini 1,5 do 2 metra in 0,5 do 0,6 metrov globokine.
2. Dno jame je 20 cm globoko zrahljano.
3. Dolžina visokodebelnih drevesc v sadovnjakih naj znaša 1,8, za občestno saditev 2 metra.
4. Močne in poškodovane korenine se nazaj porežejo.
5. Mladike vrha se tako nazaj porežejo b pri slabih, c pri močnih koreninicah.
6. Dolgost drevesnega kola od d do d, črka e nam kaže, kako visoko treba namazati kol s kotranom i. t. d., da je bolj trpežen in tako kmalu ne strohni.
7. Gnojna plast.
8. Skleđi podobni drevesni kolobar.

Trošenje gnoja po drevesnem kolobaru ima ta-le pomen:

1. Varuje koreninice spomladi in v vročem poletju pred sušo, po zimi pred zmrzovanjem.

2. Drevesce dobi po vsakem dežu nekoliko hrane, ker dež izpere in izluži gnoj.

Pri pomladanski saditvi je zalivanje drevesc, zlasti če pritiska suša, jako priporočljivo. Sadijo se naj drevesca, ko ni mraza in ne dežuje, sicer zemlja rada razpoka.

Drevesca se privežejo izprva rahlo ob kol, še le ko je padlo dovolj deža, privežemo jih z vezjo v obliki številke 8. Ena gož se priveže na zgornjem koncu kola, druga pa približno 60 centimetrov nad zemljo. Najboljše goži so vrbove. Z ozirom na to, da se vsede drevesce polagoma z ozrahlano zemljo, treba je gož privezati okrog drevesca 2 do 3 centimetre bolj visoko kakor na kolu.

Pomazanje drevesc po saditvi z zredčeno ilovico, kateri se primeša nekoliko kravjeka in apna v to svrhu, da se bolj prime luba, varuje drevesca pred izsušenjem.

Gotovo in praktično varstvo proti divjačini in drugemu poškodovanju drevesnega debela so varstvene ograje iz vinogradnega kolja. Za to potrebujemo 9 do 12 komadov rezanega in nakalanega kolja, kterega zvezemo s pocinjeno žico. Te ograje niso le gotovo varstvo, ampak tudi zraka lahko dovolj pride k drevesnemu deblu, tako da se drevesce ne omehkuži. Obvarujejo pa drevesca tudi pred morebitnim poškodovanjem po toči. Te ograje so trpežne, po ceni in se naj namažejo, da še se zviša njih trpežnost, ob koncih s kotranom ali karbolinejem.

Spomini na Švico.

Na Rosenbergu in Cuški planini.

Iz Wädenswila sem se odpeljal v Cug, glavno mesto enakoimenovanega kantona. Prijatelj Podgornik, ki je lansko leto potoval po Švici, mi je namreč nasvetoval, da se naj na vsak način zglasim pri gospodu Theilerju na Rosenbergu. Rosenberg je majhen grič, ki se dviguje nad mestom Cug; odtod imaš prekrasen razgled na okolico, osobito pa na jezero.

Gospodarske razmere so v tem kraju — izvzemši vinogradov — ravno take kakor v okolici Wädenswila: gnojnična posestva, na katerih prospava intenzivna živinoreja in sadjarstvo. Mesto Cug je tudi radi tega znamenito, ker se tukaj vsako leto meseca septembra vrši sejm za mlade plemenske bike rujave švicarske pasme; takih bikecev pride na ta sejm vsako leto okoli tisoč skupaj. Tukaj sem pridejo zvečine kupci z onih dežel, kamor uvažajo to pasmo. Za sejm sem prišel dva dni prepozno; pravil pa mi je gospod Theiler, da je kupoval bike gospod živinorejski nadzornik M. Klavžer tudi za Goriško deželo, kjer jih potem razdeljujejo na Kras in v slovenski del Goriške okolice.

Pri gospodu Theilerju sem bil dobro vsprejet. On je vnet čebelar; v njegovi hiši se nahaja velik čebelarski muzej, ki že sam na sebi privabi veliko domačih in tujih čebelarjev. Prav posebno pa moram omeniti dveh rečij, ki so mi pri Theilerju prav posebno ugajale. Prvo je izvršten sadni mošt, ki je glede okusa in barve nedosegljiv. Čistijo ga na ta način, da pridenejo kakšen prav zagaten mošt, ki je bogat na taninu in napravljen iz poznih, premalo zrelih tepek; ne zdi se mi čudno, da je ta pijača v Švici na boljšem glasu kakor zvečine pri nas. — Drugo pa je domača hčerka Anica, ktere gospodinjsko spretnost sem moral občudovati. Ko sem gledal to osemnajstletno dekle, ki vodi (v odsotnosti matere) gospodinjstvo samostojno in streže gostom z samozavestno gotovostjo in ljubeznivo uljudnostjo, sem si mislil: če je ona prislovica o ljubezni, ki gre skozi želo, le količkaj resnična, tako boš ti, Theilerjeva Anica, gotovo prav srečna! Tako skušajo praktični Švicarji tudi v svojem ženskem naraščanju z umno izgojo razviti prave ženske čednosti.

Dne 13. septembra 1911 ob pol petih zjutraj sem na potu v Cuško planino. Moj spremljevalec je gospod Theiler mlajši, dijak (po naših razmerah) sedmega gimnazijskega razreda. Pot naju vodi skozi bukove gozde in pašnike. Spotoma prideva do majhne sirarne, ktero sva ogledala. Izdeluje se tukaj pust sir in presno maslo. Mleka pride v sirarno okoli 450 l na dan. To mleko pride najprvo v okrogle in plitve letvice iz pocinjene pločevine, ki držijo okoli 25 litrov. Letvice stojijo v mlečni kleti na tleh; okoli njih je napeljana hladna studečnica (10° C). Na ta način

se mleko drži primerno hladno, in ker je plast mleka jako nizka, se smetana hitro vzdigne in kmalu lahko posname. Iz smetane se izdeluje sirovo maslo, izposnetega mleka pa sir. Izdela ta se vsak dan dva majhna pusta sira. Ta sir dozori, ko je pol leta star in se navadno prodaja v Curih, seveda vrednejše kakor masten sir.

Kakor vse sirarne v Švici je tudi ta v zvezi s prašičerejo. Ker je veliko mlečnih odpadkov, so to prava tla za pitanje prašičev. Razven sirotke dobivajo prašiči kuhanega in zdrobljenega ječmena, koruze, rži, žitne moke in krompirjeve moke (Kartoffelflocken). Pri takšni hrani seveda grede ščetinarji hitro narazen in postanejo kmalu zreli za mesarja.

Pot se nalahno dviguje. Kmalu prideva do planinskega hleva za mlado goved. Taki planinski hlevi so kaj primitivno urejeni, ampak vendar zmirom tako, da se ne izgubi nič gnojnice. Navadno je gnojnična jama takoj pod hlevom tam, kjer je drugače po sredi hodnik. Planšarja sva našla ravno pri tem, da je pobiral kravjeko okoli hleva in jih metal v gnojnično jamo. Navadno stojijo hlevi tako visoko, da se lahko podstavi pod gnojnično jamo gnojnični voz, pipa na jami se odpre in natoči se z lahkočo gnojnica, ki se takoj zvozi na pašnik. Kako pa zgleda takšen le planinski pašnik? Ves pašnik je razdeljen po navadi v tri dele, ki so ograjeni z rantami. Na vsakem delu se živina pase po dva tedna, tako da potečejo 4 tedni, predno živina pride zopet nazaj. Tako ima živina vedno dosti paše in ne potepta toliko trave. Ravno v tem tednu so hoteli spravljati živino domov. Niso pa pozabili pri tem na pašnike; povsodi, kjer je malo slabša rast, sem videl navožen hlevski gnoj. Ta gnoj se takoj raztrosi, da še na jesen sprhni. Tako vzgodno gnojenje bi bilo tudi pri nas priporočljivo, kjer gnojimo travnike z hlevskim gnojem, da se gnoj do zime dobro vsede v zemljo.

Ko sva si ogledala še živino, sva se oglasila na zaju trk v bližnjem hotelu in potem počasi, živajoč lep razgled na okolico, potovala nazaj na Rosenberg. Popoldan sem se tudi tukaj ločil od prijazne obitelji Theilerjeve, da pogledam še dalje po svetu. (Sledi še.)

Iz razprav osrednjega odbora c. k. kmetijske družbe na Štajerskem.

761. seja dne 8. oktobra 1912. Začetek ob 10. uri predpoldne.

Navzoči so gospodje: Ekselencja predsednik grof Edmund Attems, II. podpredsednik Roman Neuper, zastopnik visokega deželnega odbora grof Franc Attems, 21 članov osrednjega odbora in tajnik Holz kot zapisnikar.

Predsednik otvori sejo in pozdravi došle centralne odbornike, na kar se začne z razpravljanjem na dnevni red postavljenih točk.

1. Poročila in predlogi vinorejskega podbora.

a) Posvetovanje o izvršitvi predloga podružnice za ptujsko okolico, kateri se je sprejel na 89. občnem zboru, in predloga, ki ga je stavila filijalka v Ptuj pri centralnem odboru, naj se izda brošurica o priporočljivih trtnih vrstah na ameriških podlagah.

Poročevalec osrednji odbornik Stocker poda kratek pregled o vsi tozadevni korespondenci in naznanja konečno sledeči predlog, ki se je stavil pri vinorejski sekciji:

1. Centralni odbor se naj obrne na visoki deželni odbor s prošnjo, da se stavi deželnim strokovnjakom vprašanje: na katerih do sedaj nasaženih podlagah prospevajo trte glede obilice grozdja najboljše: mozler, rizling, beli burgundec, muškati, traminec, silvanec, Wildbacher, laški rizling in žlahtina.

2. V deželnih in državnih vzornih trsnicah se naj napravijo sistematično nove poskusne trsnice na izkušenih starih in novih, jako priporočenih hibridih. Te trsnice bi naj imele značaj zavodov za vzgojo trt, kjer se naj dela tudi na selekcijo posameznih trtnih vrst.

3. Poročila o uspehih se naj objavijo od časa do časa v glasilu kmetijske družbe, v poročilih državnega vinorejskega društva in tudi v splošnem vinarskem listu.

Referent omenja, da je sekcija sklenila, sprejeti le zadnji dve točki predloga.

Po daljši jako živahni debati, v katero so posegli ravnatelj Zweifler, centralni odbornik Gerlitz, zastopnik visokega deželnega odbora grof Franc Attems in deželni odbornik Robič, sprejele so se vse tri točke predloga.

2. Sklepanje o izvršitvi predloga podružnice za ptujsko okolico, ki so ga sprejeli skupščinarji na 89. občnem zboru, naj se napravi rezervna zaloga za bakreno galico pri podružnicah in galica oddaje ob času ujm za znižano ceno.

Poročevalec centralni odbornik Robič prečita v vinorejski sekciji podani referat. — Iz njega se da posneti, da se potrebuje na Štajerskem, kjer imamo sedaj 15.000 hektarjev sveta zasajenega s trto, za temeljito zatiranje peronospre preblizno 150 vagonov bakrene galice. Če vzamemo, da 6% vinogradov vsako leto oklesti toča, pride 7—8 vagonov bakrene galice na vinorejske okoliše, ktere je zadela ta nezdoga. — Ker pa si je nabavila večina vinogradarjev že pred točo vsaj največji del potrebne množine bakrene galice, smelo smemo trditi, da jim je potem manjka 40—50%. Po tem preračunanju bi zadostovala množina 3—4 vagonov bakrene galice za po toči obiskani vinogradni okoliš kot rezervna zaloga. Iz tega vzroka stavi toraj poročevalec naslednji predlog:

Centralni odbor se naj obrne na visoki deželni odbor s prošnjo, da bi vzdrževal sporazumno z zvezo gospodarskih zadrug na Štajerskem leta 1913 za slučaj nezgode rezervno zalogo 4 vagonov bakrene galice do 15. junija, 3 vagonov do 15. julija in 2 vagonov do 15. avgusta. — Ta rezervna zaloga bakrene galice je v prvi vrsti shranjena za po toči poškodovano vinogradno ozemlje, pa tudi za ono, v katerem obstoji nevarnost, da pokonča vsled slabega neugodnega vremena v hudi meri se pojavljajoča peronospora trte.

Kupnina te bakrene galice se naj po možnosti nizko nastavi, in se naj v to svrhu vzame potreben denar iz sklada za nezgode. — Brezplačna oddaja bakrene galice se mora načelno odkloniti in se naj to zgodi le izjemoma od slučaja do slučaja. Takrat dovoli podružničnemu članu to filijalka in centralni odbor.

Referent se sicer pridruži v glavnih potezah predlogu vinorejskega podbora, toda je mnenja, da so kmetovalci od časa, kar je prevzela zveza gospodarskih zadrug dobavo bakrene galice, na vsak način na slabšem, ker je imel prej deželni odbor na svoje lastne stroške zmiraj tako zalogo, tako da se je moglo vsaki želji takoj ustreči. To je zvezi sedaj onemogočeno, ker mora potem računati, da zgubi obresti, ako poide prvič naročena množina galice, in stane jo pri poznejšem naročilu v resnici več kakor prvokrat.

Na ta Robičeva izvajanja odgovarja centralni odbornik Klammer v daljšem govoru, kojega jedro je, da je zveza pripravljena naročiti toliko bakrene galice, da bo nje množina za vsak slučaj zadostovala, seveda če se ti korporaciji da jamstvo, kakoršno ima v zadnjem času pri žveplu, da bo dobila od koderkoli odškodnino za zgubo obrestij.

Centralni odbornik Robič vzame ta izvajanja na znanje, pripomni pa, da se naročila na bakreno galico v mariborskem skladišču vsled pomanjkanja galice niso mogla izvršiti, ne da bi se cena zvišala v primeri s prejšnjimi naročili. Razventega se čuti primoranega razširiti predlog vinorejske sekcije tudi glede žvepla.

Centralni odbornik Klammer pravi, da se je naročilo zvezi gospodarskih zadrug, naj si nabavi kot zalogo skupaj 10 vagonov žvepla in bakrene galice. To bi bilo nemogoče, če bi se ji ne zagotovilo od poljedelskega ministerstvo povračilo zgubljenih obrestij in plačilo stanarine.

Osrednji odbornik Mursa stavi predlog, naj bi imele oddajne postaje za umetna gnojila tudi žveplo in bakreno galico v zalogi, ker se le na ta način lahko izognemo zakesnitvam pri naročevanju žvepla in bakrene galice v nujnih slučajih. Centralni odbornik Robič, kteremu se zdi ta predlog popolnoma praktičen in tudi izvedljiv, sprejme istega kot dodatni predlog. Pri glasovanju se sprejme nato poročevalcev predlog z obema dodatnima predlogoma.

c) Poročilo in predlog o brezplačni oddaji 10.000 komadov cepljenih trt članom podružnic.

O tem vprašanju bo se razpravljalo še v vinorejski sekciji, zato se preide preko istega na

dnevni red. Tudi dve drugi točki še se bodeta obširneje obravnavali v vinorejskem pododboru, na kar še se bode le bavil z njimi centralni odbor. Poročal bode o njih deželni odbornik Robič.

Centralni odbornik Reitter se oglasi pri točki: „poročila vinorejskega podbora“ k besedi in se pritožuje, da se je pooblastilo v Lincu na novo ustanovljeno c. k. kmetijsko kemično preiskovalnišče s preiskovanjem in certificiranjem vina, ki se izvaža v nemško carinsko ozemlje, medtem ko je mesto ravnatelja na mariborskem zavodu še zmiraj izpraznjeno. Mesto se toraj najzopet zasede, in podelijo mariborskemu preiskovalnišču iste pravice kakor zavodu v Lincu.

Glede načina nakupovanja in prodaje vin pri zvezi gospodarskih zadrug se vname daljša, zelo živahna debata, v katero so posegli centralni odbornik Reitter, ravnatelj Zweifler in pa deželni odbornik grof Franc Attems. Konečno se odklone Reitterjev oziroma vinorejske sekcije predlog, naj bi se na zvezo gospodarskih zadrug delovalo v tem smislu, da se spravi v denar vino naših producentov ali se pri prodaji posreduje, in da se izvir vina na vsak način pridrži in poznavanje nepopoljubno od zveze ne sme spremeniti.

2. Poročilo in predlog naučnega pododboru.

a) Upravni odbor potovalnih tečajev za kmečka dekleta v Kaindorfu in Hofkirchenu in odmemba prostih mest.

Poročevalec centralni odbornik Göhlert prečita vlogo navedenega upravnega odbora in kmetijske podružnice v Kaindorfu in izrazi svoje upanje, da bo tudi kmetijska družba s podporami to podjetje podpirala, za katero se jako zanimajo tudi štajerska hranilnica, okraj Pöllau in drugi interesovani krogi, ki so mu podarili razne ustanove. Stavi toraj predlog, visoki osrednji odbor naj izvoli skleniti, da se dovolita za tečaj kmečkih deklet v Hofkirchenu dve prosti mesti po 40 K iz dotacije za potovalni pouk. — Se sprejme.

b) Sklepanje o prošnji udeležencev kmetijskega izobraževalnega tečaja za nemške učitelje v Grottenhofu za brezplačno oddajo knjig kmetijske vsebine.

Na predlog poročevalca centralnega odbornika Göhlerta se dovoli v to svrhu znesek K 56.50.

Potem se vrši posvetovanje in sklepanje o prošnjah za sejme; med drugim tudi

1. o prošnji občine St. Lenart ob Laškem; centralni odbor sklone, se izreči zoper na novo prošene sejme;

2. glede koncesijoniranja že dolga leta se vršičih sejmov v Sevnici; osrednji odbor sklone prošnjo podpirati.

Po poročilu in na predlog predsednika se izvoli v pododbor za revizijo carinske tarife 6 gospodov, in sicer za Spodnjo Štajersko Dr. Karol Leuschner in Josip Mursa.

Ta komite se naj vpokliče zajedno s knjigovodskim pododborom v svrhu organizacije in posvetovanja dela pred prihodnjo sejo osrednjega odbora. — Se sprejme.

II. podpredsednik Neuper se zahvali v imenu ponesrečenega posestnika Knappa za naklonjeno podporo in poroča o zgodnjem zimskem vremenu, ki je nastopilo ter posestnikom povzročilo ogromno škodo. — Za bolj revne posestnike bi se najzaraditega uvedla državna akcija.

Centralni odbornik Edelsbrunner poroča, da se udje cmureške podružnice vse povprek pritožujejo čez davčno oblast, ki jim predpisuje previsoko osebno dohodnino. To čutijo tem bolj, ker je letošnja letina skoz in skoz prav slaba.

Podpredsednik Neuper omenja, da so tudi na Zgornjem Štajerskem vnovič naložili prav mnogim posestnikom osebno dohodninski davek, ter pravi, da se finančna oblast pri tem opira na število živinčet, ki jih ima posestnik; čudno je pri tem, da se ujemajo ti podatki natančno z rezultatom živinskega štetja leta 1910, čeravno davčna oblast zanikuje, da jih je vzela iz dotičnega zapisnika.

Predsednik predlaga, naj se vložita pri visokem c. k. namestništvu dve vlogi in sicer: glede zlih posledic zgodnje zime s prošnjo, naj se vlada stvari prime, in glede predpisovanja osebne dohodnine takim kmetovalcem, ki bi morali biti oproščeni; vlada se pravi, da tudi to stvar preišče in potrebno ukrene, da bo se predpisal v bodoče osebno dohodninski davek le posestnikom, ki imajo primerne dohodke.

Prošnje za dovolitve kolajn in diploma za živinska ogledovanja zvezam pingavskih in marjinodvorskih živinorejskih zadrugin za sadne razstave podružnic v Gröbmingu, Leobnu, Puch am Kulm, Voitsberg in Knittelfeld. Prošnje je že rešil prezidij, in se njegova rešitev naknadno odobri. — Centralni odbor poveri tudi kmetijskim strokovnjakom nakup perutnine, ki se da v podporo udom. Nato prečita tajnik Holz razne došle vloge:

1. Dopis okrajnega zastopa v Fürstenfeldu in prezidijalno rešitev glede izplačanja cele podpore za nakup pašnika.

2. Odlok c. k. namestništva glede predložitve delovnega poročila štajerskega perutninarskega društva.

3. Odlok visokega c. k. poljedelskega ministertva glede nakazanja 800 K za stroške notranje uprave družbinega kmetijskega knjigovodstva. — K temu pripomni centralni odbornik Klammer, da se sme vsled njegovega prizadevanja pričakovati za leto 1913 tudi zvišanje režijskega prispevka, kar se vzame z velikim zadovoljstvom na znanje.

4. Dopis podružnice v Rogaški Slatini, s katerim se ji naknadno dovoli podpora 95 K za nakup trijerja in brezplačno dve peronospora škropilnici, kar se tudi odobri.

5. Poročilo generalnega tajnika o rekonstrukciji podružnic v Rogaški Slatini in Jagerbergu.

6. Strokovnjaško mnenje podružnice za graško okolico, da se upeljejo mesečni sejmi v Liebenau in Strassgangu.

7. Priporočilo za nekega dijaka, kateremu se naj dovoli ustanova za obisk Francisko—Josefinuma.

8. Odlok c. k. namestništva glede dovolitve prispevka 400 K za izvršitev akcije, da se združijo vsa čebelarstva društva.

9. Poročilo ravnatelja Belleta kot odposlanca centralnega odbora pri čebelarski razstavi, ki se je vršila v Ceju.

10. Odlok c. k. namestništva glede nakazanja 1500 K za pomladanski in jesenski gospodinjinski tečaj v Maria-Trostu.

11. Rešitev južne železnice glede tovarne tarife za sadje in zelenjad.

12. Odlok štajerskega deželnega odbora glede nakazanja druge polovice deželne podpore v znesku 24.840 K.

13. Odlok c. k. štaj. deželnega šolskega sveta, v katerem naznanja, da še mu sedaj ni mogoče uvesti obveznih nadaljevalnih izobraževalnih tečajev v kmetijstvu.

14. Odločbe c. k. štajerskega namestništva glede vodnih naprav med Ptujem in Ormožem. Te odločbe si lahke člani prečitajo v družbini pisarni.

Ker se proti sestavi zapisnika zadnje seje nikdo ne oglasi, zaključí predsednik sejo. Prihodnja seja se je določila na 12. novembra t. l.

Našim podružničnim vodstvom

bi polagali na srce, da začnejo že sedaj misliti, da zbero pravočasno udnino pri tistih svojih članih za leto 1913, ki je morebiti že niso sami vplačali; pri nekterih podružnicah se pobira članarina celo leto, tako, da tam na koncu leta ni drugega posla, nego da se sestavi in vpošlje centrali imenik z dotičnim zneskom po K 2.—; kjer pa se čaka do zadnjega termina, tam so na vse zadnje navadno sitnobe in nepotrebni izdatki za poštino. Če podružnica ne izpolnjuje te svoje glavne dolžnosti, zgubi precej na svojem ogledu, to se pravi, kredit take podružnice ni posebno velik; ne dobiva niti brizgalk, niti subvencioniranega orodja, niti plemenske perutnine, kratkoma, če podružnica ne izpolnjuje takorekoč svoje edine dolžnosti, zgublja celo vrsto pravic in ugodnostij. Pa bi bila tudi krivica, če bi tisti, ki v 99 slučajih od sto le radi malomarnosti ne stori svoje dolžnosti, da bi užival enake ugodnosti z onim, ki je morebiti težje pogrešajoč že davno vložil pri podružnici svoje 3 kronice; čim več ima podružnica tako vnetih članov, tem bolje je za njo; tista podružnica pa tudi izpolnjuje svojo nalogo. Na vlak se žuri vsakdo, da ga ne zamudi; za to pa ima to dobro od te točnosti, da z njo lahko računa. Stvar bi pa zgedala drugače, če bi vsakdo zase zahteval izjemo. Enako velja tudi v poslovanju centrale za 17.000 udov broječe organizacije. Boljše je ne biti član; nego

povzročati s svojo malomarnostjo sitnobe. Za to bo dobro, vposlati imenik pravočasno; če se kdo ni prijavil, pač za dotično leto ni član, če mu je na tem kaj ležeče, se bo že drugo leto pravočasno prijavil. Če par članov ne drži redu, ima od tega navadno cela podružnica škodo. Ali res ni mogoče med 1. januarjem in najpozneje 10. februarjem zbrati tiste člane v imenik, ki so do takrat vplačali? Izostali si naj posledice sami pripisujejo.

Zborovanja podružnic.

Ormož. Podružnica c. k. kmetijske družbe štajerske v Ormožu priredi v nedeljo dne 17. novembra ob 8. uri popoldne v prostorih kletarske gostilne v Ormožu slavnostno zborovanje, pri katerem se izreči podružničnemu načelniku gospodu Martinu Ivanu iz Huma odlikovalni znak, kojega mu je priznal 89. občni zbor c. k. kmetijske družbe štajerske. Pri tem zborovanju se vrši tudi razprava o pomenu kmetijskega knjigovodstva s posebnim ozirom na osebno dohodninski davek. Bil bi vesel pojav, če bi se iz prvega kakor drugega razloga udeležili vsi člani ormoške podružnice tega zborovanja, ki obeta biti živahno in poučno. Računajoč na stanovsko zavest tovarišev članov in v svesti si dolžnosti napram centrali, se bo pri tem zborovanju tudi mislilo na udnino za leto 1913. Pa radi tega naj ne ostane nikdo doma. Odbor.

Kozje. (Vabilo.) Kozjanska kmetijska podružnica priredi v nedeljo dne 10. novembra t. l. dve poučni zborovanji, in sicer prvo zjutraj po sv. maši v šolskem poslopu na Bučah, drugo pa ob 3. uri popoldne v Imenem pri gospodu Matevzu Pajku. Pri obeh bo predaval o umni živinoreji in o sadjarstvu kmetijski potovalni učitelj gospod Franc Goričan. Pri tej priliki se bodo sprejemali novi udi, pobirala pa se bo tudi udnina za leto 1913. K prav obilni udeležbi vabi odbor.

Iz podružnic.

Braslovča. Odbor kmetijske podružnice za vranski okraj je imel svojo redno sejo dne 22. septembra 1912 v Braslovčah. Posvetoval se je o tekočih zadevah, zlasti o nabavi nove travniške brane. Slavni osrednji odbor je namreč dovolil subvencijo v ta namen v znesku 40 K in se je sklenilo izreči istemu zahvalo za to podporo ter se je isti pooblastil, da nakupi za našo podružnico težjo travniško brano. Primanjkljaj pokrije podružnica. Poročilo o glavni skupščini v Gradcu je izostalo, ker je bil gospod odposlanec odsoten, gospod Schaur pa se iste zaradi družinskih razmer ni mogel udeležiti. Glede poslovanja pri zalogi umetnih gnojil, se je sklenilo, da se ima razmerje istega do podružnice urediti, kakor se je bilo sklenilo na lanskem občnem zboru; to se ima rešiti tekom meseca novembra, da se zamorejo pravočasno sestaviti letni računi. Točno plačevanje letnine je velike važnosti in naj bo urejeno že pred sklepom leta za prihodnje leto, sicer nastane nered in mora podružnica plačevati zaostale prispevke za „Glasnik“ Radi tega se obveščajo vsi udje podružnice, da se bo letnina pobirala v teku oktobra in novembra, po mogočnosti po vaseh, kjer se bodo priredili mali sestanki gospodarjev in se pravi točnosti v tem oziru. Ugodnosti, ktere nam nudijo kmetijske podružnice, so znane dovolj, zlasti glede znižanih cen umetnih gnojil in dohivanja družbinega glasila „Gospodarski Glasnik“, so prednosti, kterih bi se moral posluževati vsak zavedeni kmetovalec. Radi tega upa odbor, da ostanejo zvesti vsi dosedanja udje podružnice in da vplivajo tudi na sveje sosede in jih spodbujajo k mnogobrojnemu pristopu, kajti več ko bo udov, večje ugodnosti se nam bodo nudile, in tem bolj se bo slavni osrednji odbor pri podelitvi subvencij oziral na našo podružnico. Nadalje se je odbor posvetoval o nujni potrebi večje stanovske izobrazbe kmetijskih posestnikov in priporočal ustanovitev kmetijskih nadaljevalnih tečajev za šoli odraslo mladino. Taki tečaji bi se naj prirejali v zimskem času in bi morali biti tako urejeni, da bi za posameznika, oziroma občino ne nastali posebni stroški. Konečno se je določil čas za letošnji občni zbor, ki bode dne 15. decembra 1912 na Vranskem, na kterega se že sedaj opozarja, zlasti kmetovalce iz vranske okolice, ki se vabijo k skupnemu — vzajemnemu delu. Lorber.

Opozorjanje.

Današnja številka ima kot prilogo prospekt o praktičnem izvrševanju travniškega gnojenja, ki zasluži vsa pozornost kmetovalcev.

U r a d n o.

Razglas.

St. II 43.320
5.221.

Pletarski tečaji na deželni viničarski šoli v Silberbergu pri Lipnici.

Da se razširi in udomači v celi deželi napravljene navadnih pletarskih izdelkov, ki se rabijo v vinarstvu in sadjereji, kakor tudi, da se da kmetijskemu delavstvu v zimskem času dela in zaslužka, sklenil je deželni odbor, prirediti za 12 udeležencev na zgoraj navednem zavodu v poznejših mesecih tečaj za pletenje jerbaser. Kurz se začne dne 1. decembra in traja do 15. februarja.

Obiskovalci dobijo v zavodu razven brezplačnega pouka tudi prosto stanovanje. Pač pa morajo prispevati za brano, ki jo jim da zavod, na mesec 24 kron.

Prijavit se je treba do 15. novembra t. l. pri štajerskem deželnem odboru potom občine, okrajnega zastopa ali kmetijske podružnice.

Pogoji so: Starost najmanj 16 let, pristojnost v kakšno štajersko občino, predložitev pravnostnega spričevala in zagotovitev plačila navedenega zneska za brano.

V Gradcu, dne 8. oktobra 1912.

Od štajerskega deželnega odbora.

Vposlano.

Razkazovanje motornih in parnih plugov pri delu. Od 15. do 17. novembra t. l. priredi c. k. kmetijska družba na Dunaju na baron Drasche pl. Wartinbergerjevi grajsčini Ebreichsdorf pri Dunaju razkazovanje motornih in parnih plugov pri obratovanju; slednje pa brez onih s sistemom dveh plugov, ki se že dovolj znani. Oni kmetovalci, ki si želijo ogledati to prireditve, naj naznanijo svoj naslov tako-le: Maschinenverkaufsbureau der k. k. Landwirtschafts-Gesellschaft in Wien, I., Schaufergasse 6. Ta pisarna bo jim potem svoj čas poslala natančnejša potrebna poročila. Prireditve bo najbrž največja, kar se jih je do sedaj priredilo v Srednji Evropi, in ji bodo prisostvovali tudi predstojniki najvišjih uradov. Do sedaj so priglasile svojo udeležbo sledeče tovarne: Gas Traction Co., Amerika; Holt Caterpillar, Amerika; Intern. Harvester Co., Amerika; Mac Laren, Angleško; Bauche, Francosko; Kaulen, Nemčija; Kemna, Nemčija; Kyffhäuserhütte, Nemčija; Schröder & Wurr, Nemčija; Stock, Nemčija; Unterlup, Nemčija; Michl, Avstrija; Pejsek, Avstrija; Ungermann, Avstrija. Pisarna za prodajo strojev c. k. kmetijske družbe na Dunaju je drage volje tudi pripravljena posredovati pri nakupu parnih plugov in bo tudi zastopana pri ti prireditvi. Morebitne želje in vprašanja o motornih in parnih plugih ter o vseh drugih kmetijskih strojih in orodjih že sedaj sprejema.

Ruhrol praški zoper telečjo grižo.

Ker se sedaj bliža čas, ko v nekaterih pokrajinah stori največ krav, in boče zopet obolelo na tisoče sesajocih telet na hudi infekcijski telečji griži in poginilo, mislim, da storim vsem živinorejcem uslugo, če jih pravočasno opozorim na zdravilo zoper telečjo grižo, ki je že v stoterih, in stoterih slučajih pomagalo. Lekarnar Karl Hochstöger (Landeck na Tirolskem) prodaja praške zoper telečjo grižo (postavno zavarovani), na ktere sem čitatelje že enkrat opozoril v tem listu. Ti praški v resnici na podlagi obsežnih preskušanj zaslužijo, da se jih kot uspešno in lahko uporabno zatirajoče sredstvo hude nalezljive telečje griže vsespovsod priporoča. Kakor nas učijo dosedanje izkušnje, mora se dati to zdravilo takoj v začetku boleznin in sicer natanko po nakazilih, ki so dodana tem praškom. Zajedno pa se mora tudi hlev dobro razokuziti ali desinficirati. Le malenkostne neuspehe, kateri so se do sedaj opazovali pri uporabi teh praškov, si smemo razlagati s tem, do se je bodisi začelo z zdravljenjem prepozno, bodisi se praški niso točno uporabljali po navodu o uporabi. Mogoče pa je tudi, da je bila driska posledica le kakšne druge boleznin. Veselilo me bo, če se mi posreči s to kratko notico marsiktero živinorejsko gospodarstvo rešiti te kuge.

Živinorejski inspektor Kubat.

Avizo.

Armada uprava - kupi po trgovskih običajih

- Gradec 1.200 centov rži
- Maribor 31.350 centov rži
- Celovec 2.250 centov rži
- Beljak 3.500 centov rži

Tovarne razprave in pogajanja se vrše dne 12. novembra 1912 pri e. in k. intendanci 3. kora v Gradcu.

Ponudbe, ki morajo biti kolkovane, se morajo vpslati vsaj do 8. ure predpoldne istega dne c. in k. intendanci 3. kora, kjer so na razpolago tudi natančnejša pojasnila in pogoji v posebni knjižici. Nakupovalni avizi s pogoji se dobe brezplačno pri vojaških oskrbovalnih skladiščih v Gradcu, Mariboru, Celovcu, Ljubljani, Gorici, Trstu in Pulju.

V Gradcu, meseca oktobra 1912. 419-I

Od c. in k. intendance 3. kora.

Priložnostni nakup.

Radi smrti svojega moža sem prisiljena iz zaloge

75.000 tigrovih flanelnih odevj

prodati, katere ponudim za zelo nizko ceno. Te odevje so pripravne za vsako hišo za pokrivanje postelj in ljudi. Dolge so krog 190 cm in 135 cm široke. Pošilja se proti povzetju in sicer 4 komade tigrovih flanelnih odevj za 8 K 50 c. Vsak cenj, čitatelj tega inserata si lahko z zaupanjem naroči. Z mirno vestjo lahko trdim, da bo vsak zadovoljen s pošiljateljico. 404-2

MARIA BEKERA
tovarnarjeva vdova — zaloga tovarniških odevj
4. in 5., Nachod, Češko.

Ruhrol.

Praški zoper grižo telet po napovedbah c. k. okrajnega živnozdravnika **Maksa Repolda** in pripuščena za splošno prodajo od c. k. ministerstva za notranje zadeve. — Edino gotovo učinkajoče sredstvo zoper grižo telet. Se uporablja v vseh živinorejskih zadrugah Tirolskega z izvršnim uspehom. — Pošilja se v škafličah po 1 ducatu in 2 ducatih. — Proizvaja le edino:

Karl Hochstöger
lekarnar v Landecku na Tirolskem.

Na stotine priznanih in zahvalnih pisem. 413-12

Rodbinam

kot prirojenim ljubiteljicam čašice

dobre žitne kave, prijetnega in polnega

okusa, služi najbolje Franckova Perl-rž.

Prava samo z napisom: Perle: in :kavnim mlinčkom: kot tvorniško znamko.

281-5

Oznanila

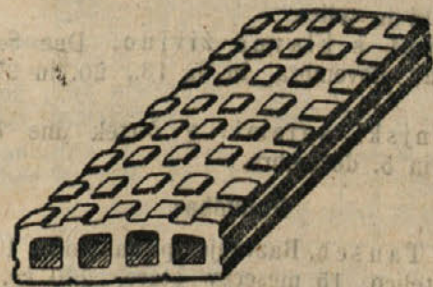
v „Gospodarskem Glasniku“ dosežejo pri veliki izdaji največjo razširitev.

Vrtnar

zanesljiv in trezen, z večletno prakso v cvetličarstvu in sadjerejstvu, se v stalno službo sprejme pri F. Simončiču v Sevnici. Plača po dogovoru. 405-1

Radgonske parne opekarne

oddajajo trpežno strešno opeko in grapasto votlo opeko za goveje hleve in svinjake.

Po dolgem premišljevanju in mnogih poskusih se nam je posredilo napraviti iz žgane hlovice tlake za hleve, s katerimi lahko napravimo vzorne hlevske tlake. Ker površina teh plošč ni gladka, ampak razdeljena v male kocke, ni mogoče, da bi živini izpodrsavalo in po jarkih med temi kockami se lahko scalica vedno odteka, vsled česar ostane stelja dalje suha in ohranjena.

Če primerjamo stroške za napravo lesenega tlaka in našega iz lončenih plošč, lončeni ni dražji, ako se oziramo na njegove velike prednosti in na trpežnost.

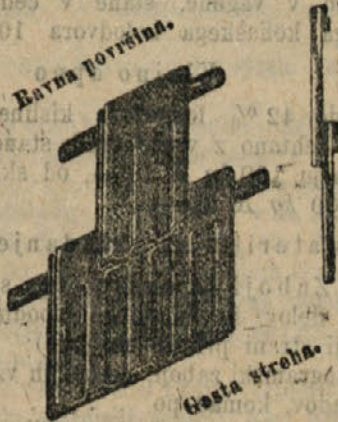
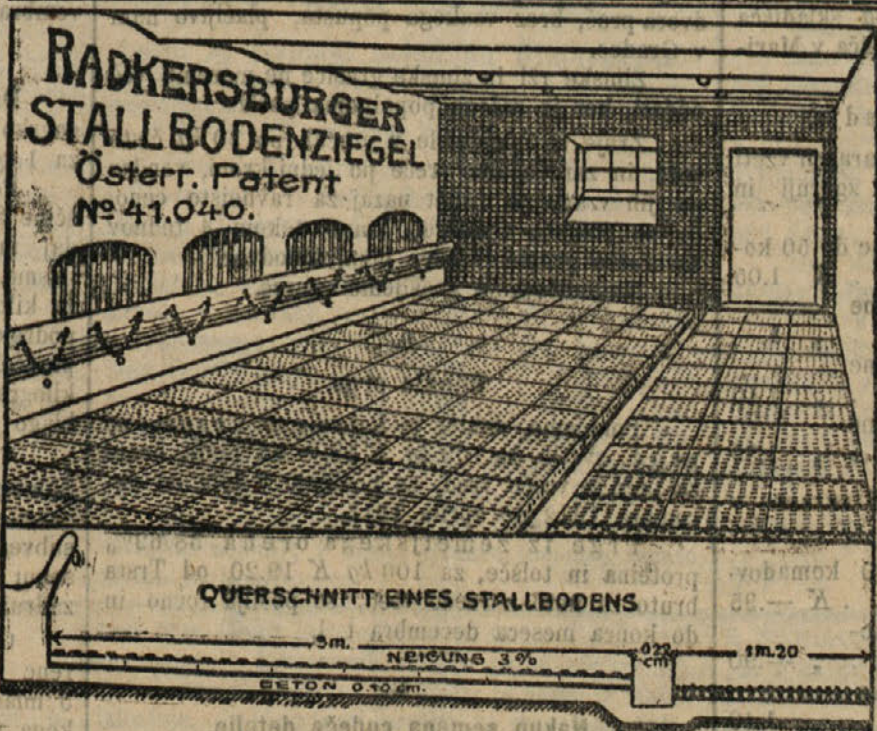
Kakor se vidi iz slike, se položijo te plošče na lahko podlago iz betona, ki je nagnjena 2 1/2 do 3% za govejo živino, 5 do 8% za svinjake.

Hlevski tlak iz glin je pripraven za vsak hlev, se lahko osnaži z malo vodo, le parkrat je treba potegniti z metlo, prihraniti se torej čas in material

Na železniški vagon z 10 tonami se lahko naloži 150 m² teh plošč. 1 komad: 5 kg. Na m² gre 15 plošč.

Vzorci in ponudbe so na razpolago.

Ravnateljstvo radgonskih opekaren v Radgoni.

Tlak iz takih lončenih plošč je mnogo toplejši od vsakega iz drugega materiala napravljene, ker so plošče votle in prihaja vsled tega temperirani hlevski zrak v tlak, kar na eni strani blaži iz podlage prihajajočo mrzlotu in na ta način zabranjuje preveliko tvorjenje hlevske pare, na drugi strani pa te plošče, ker sta zrak in glina slaba prevodnika toplote, ne jemljejo živini telesne gorkote, kar je velikega zdravstvenega pomena.

ZADRUGA.

Poročila Zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem, r. z. z o. p.
Gradec, Franzensplatz št. 2.

I. Komisijonela prodaja sadja na Dunaju

Naznanjamo s tem, da bo Zveza do nadalje pet prodajala vsak četrtek in petek na veliki dunajski tržnici sadje svojih članov, oziroma pri nji včlanjenih zadrug.

Sadje se prevzame v komisijonelno prodajo na podlagi poprejšnje prijave in pritrditve zastran Zveze. V slednjem slučaju se razven izdatkov v gotovini (tovornina, izdatki za spravljanje na trg in tržna pristojbina) še odtegne 5% od kosmatega izkupička.

Za skrbno spravljanje in posodo mora poskrbeti zmiraj vpošiljatelj sam.

Prijave, v katerih naj bo naveden natančen naslov, množina vsake vrste, ki je na razpolago, in nje kakovost, čas, kedaj bi se sadje poslalo, navedba članstva, se naj pošljejo Zvezi.

II.

Poročilo glede blagovnega prometa Zveze.

1.

Poročila o cenah iz blagovnega prometa jesen 1912.

Gnojilna sadra (gips).

a) „Vorderbrühler“ modra 100 kg od železnice Mödling z vrečo, samo v celih vagonih, 2 K 70 v;

Vožnina od Mödlinga do Gradca pride približno na 79 K.

b) „Göriacher“ v celih vagonih z vrečo pri 100 kg od postaje Au-Seewiesen stane 1 K 70 v.

Zdrobljeno apno

nasipano v vagone, stane od graškega kolodvora 100 kg K 1.50, od peggauskega pa K 1.30.

Apno v kosih,

nasipano v vagone, stane v celih vagonih od graškega koflaškega kolodvora 100 kg K 1.87.

Klajno apno

s 40 do 42% fosforjeve kisline v vrečah po 50 kg, tehtano z vrečo vred stane od skladišča na Dunaju 100 kg K 20.—, od skladišča v Mariboru 100 kg K 21.—.

Materijal za vkladanje sadja.

I. Zaboji za sadje (dajo se narazen vzeti v šest delov in imajo na spodnji, zgornji in sprednji strani pribite obrobke):

25 kilogramski zaboji, če se jih vzame do 50 komadov, komad po K 1.05

25 kilogramski zaboji, če se jih vzame nad 50 komadov, komad po „ 1.—

50 kilogramski zaboji, če se jih vzame do 50 kosov, komad po „ 1.40

50 kilogramski zaboji, če se jih vzame nad 50 kosov, komad po „ 1.35

II. Sodi za sadje (dajo se vzeti narazen v stranske doge in podna):

50 kg sodi, če se vzame do 50 komadov, komad po K —.95

50 kg sodi, če se vzame nad 50 komadov, komad po „ —.90

100 kg sodi, če se vzame do 50 komadov, komad po „ 1.40

100 kg sodi, če se vzame čez 50 komadov, komad po „ 1.35

III. Lesena volna in sicer:

Srednjefina kakovost v zavojih po 25 in 50 kg, za 100 kg K 14.50

Manjše množine kakor 25 kg se ne oddajo.

Jerbasi, fino izdelani, dobri za razstave

I. velikost za približno 4 kg vsebine, komad po K —.60

II. velikost za približno 8 kg vsebine, komad po K —.70
Oddaja od 10 komadov naprej po sorti.

Melasina močna krmila

iz tvornice c. k. kmetijske družbe na Dunaju v Brucku ob Muri:

Štv. I melasa s palmovim jedrjem . . . K 16.10
„ II „ „ „ in kokosom . . . „ 16.40
„ IV „ „ palmovimi otrobi . . . „ 15.90

Cene so računane od tvornice v Brucku-Kiralyhidi, tehtano je z vrečo, ki se zaračuna s 60 v. Če se vreče v teku 4 tednov vrnejo poštine prosto na južni kolodvor v Gradcu, se za vsako vrne 60 v.

Pri celem vagonu z 10.000 kg pride cena za 20 K cenejša.

Ako bi tovarna za močna krmila v Brucku n. L. c. k. kmetijske družbe na Dunaju pred končno dobo znižala svoje oficijelne cene, dovolimo svojim odjemalcem celih vagonov za krmila, ki še jih niso odvzeli, tudi nižjo ceno.

Če se vzame melasinih močnih krmil manj kakor vagon, takrat ne izvršimo naročila od tovarniške postaje, ampak od naših skladišč v Ljubnem, Gradcu in Račjem. Ponujamo ta krmila dokler je kaj zaloge, po sledečih cenah:

Št. IV melaso iz palmovih tropin 100 kg K 17.40, št. I melaso iz palmovih koščic 100 kg K 17.60, št. II melaso iz palmovih koščic kokosa 100 kg K 17.90 brez vreče, ki se zaračuna s 60 v.

To pa vzamemo za ravnoisto ceno nazaj tekom 4 tednov, ako je v dobremu stanu in se nam vpošlje brez stroškov na južni kolodvor v Gradec. Plačati se morajo krmila takoj.

2.

Cene žita za setev.

Ponujamo, dokler je kaj zaloge:

Zimska pšenica, vrsta Groß-Bleu, štajerski pridelek K 30.—

Zimski ječmen „ 26.—

oboja za 100 kg čiste teže, od graškega kolodvora proč, brez vsakega popusta, plačljivo nam v Gradec.

Zimske rži in zimske grašice ne moremo več oddati, ker je zaloga popolnoma pošla.

Zrnje se oddaje le v vrečah po 50 kg čiste teže, in zaračunamo vreče po jedni kroni, vendar pa jih vzamemo zopet nazaj za ravnoisto ceno, če se pošljejo v dobremu stanu tekom 4 tednov tvornine prosto Gradec južni kolodvor.

Na zahtevanje vpošljemo vzorce.

3.

Oljnate prge.

Ponujamo, dokler je kaj zaloge: sezamove prge, svetle, za 100 kg K 18.— od Trsta, bruto za neto z vrečo vred, se pošiljajo v dobi od decembra 1912 do aprila 1913.

Prge iz zemeljskega oreha 58/62% proteina in tolašče, za 100 kg K 19.20 od Trsta bruto za neto z vrečo vred, se pošilja točno in do konca meseca decembra t. l.

4.

Nakup semena rudeče detelje.

Zveza namerava tudi letos kupiti seme rudeče detelje naravnost od svojih članic, in opozarjamo toraj svoje članice že sedaj, da začnejo čim mogoče rano z mlatitvijo, ker so cene meseca decembra in januarja navadno boljše kakor pa meseca februarja in marca.

Na vprašanje naznanimo vsak čas najvišjo mogočo ceno, ki jo moramo plačati, če se nam vpošlje vzorec.

III.

Zadružna vnovčevalnica živine pri Zvezi gospodarskih zadrug na Štajerskem.

Pregled ponudb in naročil.

Pozor!

Od Zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem ustanovljena posredovalnica za prodajo plemenske in rabne živine priobčuje spiske ponudb in zahtev za plemensko in rabno živino (govedo, svinje, ovce, koze), da lahko stopijo interesi med seboj v direktno tržno zvezo.

Niti kupec niti prodajavec nista s svojo prijavo obvezana, da bi morala živino prodati ali kupiti le s posredovanjem Zveze; to jima je popolnoma prepuščeno na prosto roko.

Delovanje posredovalnice in prejem ponudb sta popolnoma brezplačna. Pač pa morajo vsi, ki se poslužujejo Zvezine posredovalnice, Zvezi nemudoma naznaniti, če so pripravljeno živino že prodali ali iskano kje drugje kupili.

Posredovalnica ne prevzame za pravilnost podatkov v ponudbah in glede zanesljivosti in poštenosti pozameznih strank nobene odgovornosti. Kupcem se priporoča, naj vprašajo z dopisnico, ali je živina še na prodaj, predno se peljejo k ponujavcu.

Zaradi formularjev za prijave in sploh vseh stvari, ki zadevajo označeno posredovalnico, naj se interesi obrnejo naravnost na Zvezo gospodarskih zadrug v Gradcu, Franzensplatz 2/I.

Živinski sejmi v Gradcu meseca novembra in decembra.

Sejmi z rogato živino: Dne 7., 14., 21. in 28. novembra in 5., 12., 19. in 27. decembra.

Dva dni pred sejmom s klavno živino se vrši sejem z živino za vzrejo, na ktere se priženejo ne le molznice, ampak tudi vprežni in mladi voli, mladi biki in telice.

Sejmi s klavno živino: Dne 8., 15., 22. in 29. novembra, in 6., 13., 20. in 27. decembra.

Konjski sejmi: v četrtek dne 7. novembra in 5. decembra.

Ponudbe:

Dr. Tausch, Razvanje, pošta Hoče, 1 pincgavsko telico, 15 mesecev staro, 270 kg, 1 K za 1 kg žive teže.

Postaja za vzrejo jorkširskega plemena grajščine Steinhof pri Radgoni ima zmiraj na prodaj mlade merjaščke, polnokrvne jorkširske pasme, 6 do 12 mesecev stare, cepljene, K 3.50 za kilogram žive teže; za nadaljno krmljenje in podrejo 4 glave pristno jorkširskih kopljenih praščekov, 3 mesece stare, cepljene, 2 kroni za kilogram žive teže, se odpošlje kot brzovozno blago proti povzetju od postaje Radgona.

Vnovčevalnica živine Tamsweg v Lungau, Solnograško, 25 mladih bikecev, čistega pincgavskega plemena, od c. k. kmetijske družbe subvencioniranih, pregledanih in za vzrejo sposobni spoznanih, ki so bili do 17. septembra na zadružnem planinskem pašniku.

Grajščina Oberlorenzen, pošta Sv. Lovrenc v Murički dolini, 7 telic, 1—2 letnih, 5 mladih bikov, 1/2 do 1 1/2 starih, zgornje-aniškega plemena, od zelo dobrih krav-molznic.

Oton Haller-Haller, posestnik v Kamern: 1 mupoljskega bika, triletnega, plemenska, približno 700 kg težkega, lepe rasti in znakov pasme; dosegel je pri sprejemu 67 točk, plemeni dobro; vozi rad in tudi pri lahki vpregi; cena po dogovoru. Proda se le zaradi množine glav živine. (Slika je na razpolago).

Lenart Fischer, veleposestnik v Štrihovcu št. 1, pošta Št. Jlj: petletno molzno kravo, rudeče,

progaste barve z lepo teličko, da na dan 10 litrov mleka, 400 kg težko, K 410.

Anton Hutter, posestnik v Reichendorfu, pošta St. Stefan im Rosental: 1 kravo, ki še je le enkrat skotila, 5-6 mesecev brejo, približno 600 kg težko, dobro molznico. 1 telico, 5-6 mesecev brejo, približno 500 kg težko. Obe sta pingavske pasme, dobrih prednikov, premirani in vozita. 1 podrejenega vola čez 800 kg težkega, 1 K za 1 kg žive teže.

Vnovčevalnica za živino zveze muropolskih živinorejskih zadrug v St. Mihaelu pri Ljubnem ima na prodaj 50 glav brejih in dobrih krav molznic, 30 mladih telic in približno 100 mladih, vprežnih in za podrejo določenih volov.

Grajsčina Hausampacher, pošta Hoče pri Mariboru, 4 do 6 montafonskih krav, ki so deloma pri sveži molži, deloma breje; iste so približno 500 kg težke, K- do K 110; nadalje 5 montafonskih bikecev, 6 mesecev starih; so približno 500 kg težki, K 110 do K 130 za kilogram žive teže.

Miha Fröwis, gostilničar v Auersbachu št. 14 pri Mürrzuschlagu: enoletnega montafonskega bika; telico montafonskega plemena, 20 mesecev staro, čiste pasme; zelo lepi živali, skupaj K 850.

Ponudbe surovega masla.

Grajsčinsko oskrbnništvo Kasseneegg pri Großreifling vitezja Aichinger oddaje fino surovo maslo.

Alois Gastl, posestnik v Meinsdorfu, pošta Schwanberg, oddaje fino snovo maslo sladke smetane in ima na prodaj tudi jajca.

Mlekarska zadruga Donnersbach lahko odda fino surovo maslo v poštnih zavojih in tudi po železnici. Na teden more poslati približno 50 kg. Cena najfinejši vrsti „Tannenbaum“ v poštnih zavojčkih K 340, po železnici K 330 za kilo. Fino surovo maslo, vrsta „Blau“ K 320.

Jožef Leitgeb, posestnik v Neudorfu pri lzu, ima na prodaj fino surovo maslo.

Janez Pierer, po domače Heinzler, v Št. Ilju pri Thörl lahko odda vsak teden dva-

krat 5 do 7 kil surovega masla po K 380 za kilo.

Ponudba trt.

Naš član, gospod Jožef Ornič v Ptujju ima na prodaj približno 500.000 cepičev *Riparia portalis*. Vprašanja zaradi prodaje se naj stavijo naravnost nanj.

Naročila.

Oskrbništvo Frauneder, Urgenthal pri Brucku ob Muri, kupi vsak čas na novo moizne krave.

Grajsčina Hohenrain, pošta Sv. Peter pri Gradcu, kupi vsak čas dobre krave molznice.

Karl Winkler, Hofstätter pri Gleisdorfu išče kozla in kozo sanske pasme.

Prosimo, da se pri ponudbah živine navede po možnosti živa teža in cena.

Prijave za prodajo in nakup se priobčijo samo trikrat, če se nismo pisмено drugače pogodili.

Tržna poročila.

Cena deželnih pridelkov iz Štajerskega, Avstrije in Ogrske.

Mesto	Kil	Pšenica		Rž		Jedmen		Oves		Koruza		Proso	
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
Celje	50	12	11	15	12	12	12	8					
Ormož	50	10	9	9	10	9	9						
Gradec	50	12	11	10	50	12	10	50	9				
Ljubno	50	12	50	10	50	10	50	12	10	50			
Maribor	50	11	75	11	50	10	10	75	11	10			
Ptuj	50	11	10	50	10	11	11						
Inomost	50												
Celovec	50	11	75	11	45	12	10	80					
Solnograd	50	12	95	10	50		11	11	15				
Dunaj	50	11	43	10	16	9	85	11	16	11	46		
Ljubljana	50	12	42	11	87	10	60	11	57	9	90		
Linc	50												
Pešt	50												

Mesto	Kil	Ajda		Bob		Seno sladko		Seno kislo		Ržena slama		Ježna slama	
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
Celje	50	16	12	5	4	2	50	2					
Ormož	50	8	50	11	50	3	50	3	2	50	2		
Gradec	50	10	50	19	3	65	3	57	2	70			
Ljubno	50			22	4	3	3	3	2	50			
Maribor	50	11	50	12	3				2	25	2		
Ptuj	50	9	50	24	3	90	3	50	3	40	2	80	
Celovec	50												

Graško tržno poročilo.

Sejem s krmo in slamo od 14. oktobra do 20. oktobra 1912. Pripeljalo se je 42 vozov s 550 metriskimi stoti sena in 15 vozov s 194 metriskimi stoti slame; sejem je bil slabše obiskan, ko pretečeni teden. Cene so bile naslednje: Seno, kislo od K 7- do K 8-, sladko od K 720 do K 820; ržena slama od K 540 do K 6-, pšenična slama od K 530 do K 580, ječmena slama od K - do K -; ovsena slama od K - do K -; ježna slama od K - do K -.

Sejem z rogato živino dne 24. oktobra 1912. Prignalo se je 364 volov, 328 bikov, 386 krav, 2 živi teleti in -- konj, pripeljalo se je -- mrtvih telet, -- svinj, -- drobnice.

Izvoz na Nižje Avstrijsko: 3 voli, 23 bikov, 8 krav, -- telet; na Gornje Štajersko: 33 volov, 22 bikov, 55 krav; Spodnje Štajersko: -- volov, -- bikov, -- krav, -- telet; Trst: -- vol, -- bikov, 23 krav, -- telet; Predarlbersko: 22 voli, 20 bikov, 11 krav, -- telet; Švico: -- volov, -- bikov, -- krav, -- telet; Češko: 62 volov, 48 bikov, 72 krav, 8 telet. Moravsko: -- vol, 12 bikov, -- krav, -- telet; Nemško: -- volov, -- bikov, -- krav, -- telet.

Cena je bila za 100 kilogramov žive teže: klavni voli, tolsti od 100- do K 112- (izjemoma K 114-), poltolsti od K 92- do K 98-, suhi od K 80- do K 92-; voli za pitanje od K - do K -; klavne krave tolste od K 78- do K 90-, poltolste od K 64- do K 76-, suhe od K 44- do K 62-; biki od K 74- do K 94-; dojne krave do 4. teleta od K - do K -; črez 4. teleta od K - do K -; breje od K - do K -; mlada živina do 78- do K 94-.

Sejem klavne živine dne 25. oktobra 1912. Zaklana živina: 628 telet, 3117 svinj, 13 komadov drobnice.

Cena klavne živine za 1 kilogram: teleta od K 120 do K 130; teleta Ia (izjemna cena) od K 132 do K 144; mlade svinje od K 146 do K 152; nemške pitanske svinje od K 142 do K 148; ogrske pitanske svinje Ia od K 162 do K 166; ogrske pitanske svinje IIa od K 142 do K 146; mesne svinje od K 132 do K 146; bosnjaške pitanske svinje, debele, od K 124 do K 130; bosnjaške pitanske svinje, suhe, od - do K -; ovce od K -80 do K 1-; kozlički in jagnjeta od K - do K -. Kunčija slaba. Cene za svinje nazadujejo.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdic so letni in kramarski sejmi; sejmi, znamenovani z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 6. novembra v Pichel, okr. Bruck; v Kindbergu**, v Feldbachu**, v Wundschuh, okr. Okolica Gradec; v Ligistu**, okr. Voitsberg; v Stainach**, okr. Irdning; pri sv. Magdalen, okr. Hartberg; v Knittelfeldu**, pri Št. Janžu**, okr. Arvež; v Lučanah (sejm z drobnico), okr. Arvež; v Wolfsbergu, okr. Wildon; pri Št. Lenartu v Slov. Gor**, pri sv. Vidu pri Ptujju**, v Brežicah**, pri Novi cerkvi**, okr. Celje; v Rečici**, okr. Gornji grad; v Ligistu**, okr. Voitsberg; v Murau**, v Ptujju (sejm s konji, govedom in ščetinarji); v Imenem (svinjski sejm), okr. Kozje.

Dne 7. novembra na Bregu pri Ptujju (svinjski sejm); v mestu Gradec (sejm z rogato živino in konji).

Dne 8. novembra pri Sv. Florijanu*, okr. Deutschlandsberg; v mestu Gradec (z zaklano klavno živino).

Dne 9. novembra v Altenmarktu**, okr. St. Gallen; v Brežicah (svinjski sejm); na Poničvi**, okr. Šmarje pri Jelšah.

Dne 10. novembra v Groß-Kleinu, okr. Lipnica (sejm s klavno živino).

Dne 11. novembra v Brucku o. M.**; v Št. Martinu**, okr. Deutschlandsberg; v Riegersburgu, okr. Feldbach; v St. Anna am Aigen, okr. Fehring; v Deutscheitritzu, okr. Frohnleiten; v Waltersdorfu**, okr. Hartberg; v Lipnici; v Rottenmannu*; v Spodnjih Hočah*, okr. Maribor; v Ormožu**, v Birkfeldu**, v Gleisdorfu**, v Marepergu**, v Oplotnici**, okr. Konjice; v Schladingu**, v Laškem trgu**, v Packu, okr. Voitsberg; v Stadlnu**, okr. Murau; v Oberwölzu**, pri Sv. Martinu pri Vurbergu**, okr. Maribor.

Dne 12. novembra v Ljutomeru*; v Rogatcu*.

Dne 13. novembra v Ptujju (sejm s ščetinarji); v Imenem (svinjski sejm), okr. Kozje; v Mariboru*.

Dne 14. novembra na Bregu pri Ptujju (svinjski sejm); v mestu Gradec (sejm z rogato živino).

Dne 15. novembra v Fürstenfeldu*; v Friedbergu*; v Pöllau**, v Poličanah**, okr. Slovenska Bistrica; v Središču**, okr. Ormož; v Št. Rupertu, okr. Weiz; na Vranskem**, v Arvežu (sejm z drobnico); v mestu Gradec (z zaklano klavno živino).

Dne 16. novembra v Brežicah (svinjski sejm).

Dne 17. novembra v Gamlici, okr. Lipnica.

Dne 18. novembra v Šoštanju**.

Dne 19. novembra v Wettmannstättenu**, okr. Deutschlandsberg; v Ivnicah**, v Št. Jurju na Pesnici*, okr. Maribor; v Rušah**, okr. Maribor; v Podsredi**, okr. Kozje; v Slovenjem Gradcu**;

v Ljubnem, okr. Gornji grad; v Zgornji Polskavi**, okr. Slovenska Bistrica; v Št. Jurju na juž. žel.**; okr. Celje; v Radgoni*.

Dne 20. novembra v Ptujju (sejm s ščetinarji); v Imenem (svinjski sejm), okr. Kozje.

Dne 21. novembra v Arvežu**, pri Sv. Jurju na Ščavnici**, okr. Gornja Radgona; v Podčetrtku**, okr. Kozje; v Sinabelkirchenu**, okr. Gleisdorf; v Št. Jurju**, okr. Vransko; na Bregu pri Ptujju (svinjski sejm); v mestu Gradec (sejm z rogato živino).

Prašnja in odgovori.

?? ?? ??

Zemlja

je mokrotna in mrzla tudi v poletju. Kdor je mnogo na prostem, prehladi se toraj lahko, dobi lahko revmatično bolezen in protin. Po zimi vleče dostikrat po stanovanjih, ista so preveč ali premalo zakurjena in mokrotna. Tukaj se tudi lahko nalezemo revmatizma, protina, vratne bolezn, zobobola ali bolijo nas prsa, zbada nas ob straneh in dobimo razne druge bolezni.

Če imamo v takih slučajih zdravilo pri rokah, uporabimo ga takoj, ko začutimo bolečine in koj ozdravimo. Koliko pomagajo domača zdravila, o

tem nam lahko povejo izkušeni ljudje; hvalisanje raznovrstnih takozvanih zdravil pa ni nič vredno. Tako izvrstno sredstvo so, kakor to vemo iz lastne izkušnje, Fellerjevi praški, ki zmanjšajo bolečine, zdravijo, okrepujejo, in sicer fluid z znamko „Elsafluid“ in odajajoči Fellerjev prašek z znamko „Elsapillen“. V dokaz sledeče: Dr. Neugebauer na Dunaju, VIII. okraj, Lavdonova ulica št. 42, piše: „Fellerjev fluid z znamko „Elsafluid“ se je priporočal 83 letnemu starčku“, ki je bolehal na sklerozi arterij, od prijatelja, da se okrepijo zopet njegove mišice v nogah. V resnici mu je pomagalo to mazilo, in ta stari gospod sam pravi, da sedaj dosti lažje hodi. Gospod dr.

R. Schmidt v Pittenu, Nižje Avstrijsko pravi: „S. Fellerjevimi preparati, zlasti s fluidom in praški sem že dosegel izvrstne uspehe in sem jih toraj tudi vsestransko priporočal.“ — Mi še Vam hočemo povedati, in sicer iz izkušnje ie še to-le: Dober tek, zdrav želodec imamo, ne tišči nas želodec, nimamon obenih bolečin, od kar uporabljamo Fellerjeve rabarbarapraške z znamko „Elsapillen“. Poskusite jih tudi, kajti po uporabi je opravljenje potrebe lahko, prebavljenje istotako, krč Vas popusti in kri se zboljša. 6 škatelj poštnine prosto 4 K; Fellerjev „Elsafluid“ pa dobite ducat za poiskus za 5 kron. Proizvaja oba preparata le lekarnar E. R. Feller v Stubici, Elzijin trg 292 (Hrvaško).

Ako se krave ne obrejijo

ali zavržejo, če je koža na spolovilu rdečkasta, zaslužena ali mozolčasta, je vzrok tega navadno nalezljiva smolika na spolovilih. Tedaj pokličite, kakor hitro se da, živinozdravnika, ki bo žival z „Bissulinom“ kmalu ozdravil. Takojsnje zdravljenje varuje pred okuženjem celega hleva! Varujte se ponarejkov. Pravi „Bissulin“ nosi svoje ime na ovitku. Knjižico z opisom bolezni pošilja brezplačno H. Trommsdorff, kem. fabrika, Aachen. Sestava: 0.25% sokojudolovega živega srebra + mast.

Po dežu premočeno in izluženo krmilo morate

Letos z dodatkom Barthelovega klajnega apna s soljo izboljšati, da bi sicer s gotovostjo nastopila driska, skvarjenost prebavil in boleznij kostij. Kmetovalci, zahtevajte zmiraj izrecno

Barthelovo klajno apno

ker le to se je izkazalo skozi 19 let kot najboljšo. Izdatki so mali, učinek pa najboljši. Opis se dobi zastoj. 381—12 5 kg poakuš 2 K, za 50 kg 11 K od Dunaja ali Maribora prof.

Miha Barthel & Co., Dunaj, X., Siccardsburggasse 44.

Grand Prix na svetovni razstavi v Parizu 1900.

Kwizdov zdravje vračevalni fluid za konje. 1 steklenica stane 2 K 80 vz. Čez 60 let v dvornih konjišnicah in dirkališnih hlevih v porabi za ojačenje in okrepčanje odrevenelih kit po naporih l. t. d., omogoča da konji napao vse silo pri drentingu. Kwizdov zdravje vračevalni fluid (beseda „Kwizdas Restitutionsfluid“, vijeje in ambalaže so postavno zavarovane) je le takrat pristan, če stoji zraven ta varnostna znamka. Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah. — Ilustrovani katalogi zastoj in poštne prosti. — Glavna zaloga:

Franc Iv. Kwizda, c. in k. avstroogrski, kralj. rumunski in kralj. bugarski dverni dobavitelj okrožni lekarnar, Kerneuburg pri Dunaju. 305—24

Pozor pred malovrednim blagom!

Thomasova moka I.

je najboljšo in najcenejšo fosfornato gnojilo, ki se lahko rabi vsak čas in pri vseh rastlinah. —

Za čistost in za nakazano vsebino fosforjeve kisline, raztopne do zadnjega v citronski kislini, kakor za fino zmleto moko, zaznamovano s

štiriperesno deteljico

garantira (jamči) znana in že z nad 30 letnimi, vedno sijajno uspelimi skušnjami glede Thomasove moke 65—24

kupčijska pisarna za fosfatovo moko čeških Thomasovih tovarn Dunaj I., Bauernmarkt 13.

Gospodje naročelci se ujudno prosijo, da se pri naročevanju blaga sklicujejo na naš list.

Dobra pitna voda podaljša življenje!

Iskanje in odpiranje vrelin, vodovode stavi pod garancijo kot spečjaliteto:

Prva moravska tvornica za vodovode in sesaljke

Ant. Kunz, c. in k. dvorni dobavnik, Mähr.-Weißkirchen.

Izborna priporočila na razpolago. — Ogled na licu mesta zelo ceno.

181—24

Oznanila

„Gospodarskem Glasniku“ dosežejo pri veliki izdaji največjo razširjatev.

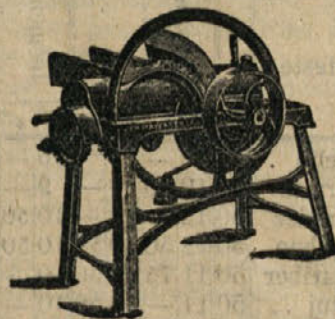
Najcenejši in najpopolnejši

posnemalnik za moko je „Mayfarthov „Diabolo“

Izdelek prve vrste, enostavno delo, zajamčena množina 120 l na uro. Cena samo K 135.—

Stroji za pripravljane krme slamoroznice, stroji za rezanje repe, žrnjale (domači mlinci), brzoparilniki, gnojnične pumpe, stiskalnice za seno kakor vsakojake kmetijske stroje, katere izdeluje in spravlja 700krat za to odlikovana tovarna 378—6

Ph. Mayfarth & Co., Dunaj (Wien), II, 1 Frankfurt o. M., Berlin, Paris. Cenik št. 576a zastoj in franko. Žele se zastopniki.

BENZ

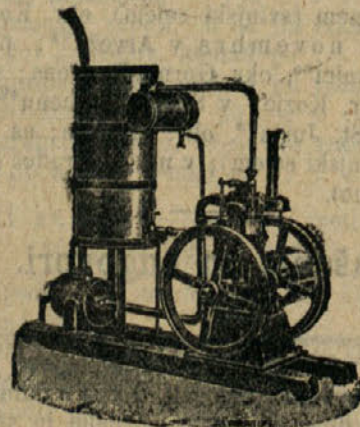
MOTORJI stoječe in ležeče zgradbe za obrat z bencinom, bencolom in surovim oljem

MOTORLOKOMOBILI

MLATILNICE

MOTOR LOKOMOTIVE

za gozdne in poljske železnice

Naši motorji so jako natančno izdelani izdelki z največjo popolnostjo.

Priprosti, varni za obrat. Nizke cene.

Ugodni plačilni pogoji.

Avstrijska Benz-motor-družba z o. p., Dunaj X., Mannhartg. 4

Oesterreichische Benz Motoren-gesellschaft m. b. H., Wien X., Mannhartgasse 4

Vsak kmetovavec

se pouči o za njega neizogibnem

jamstvenem zavarovanju

— obrača in o zavarovanju —

proti nezgodam

za sebe in svoje osobje pri

Prvi avstrijski splošni zavarovalnici proti nezgodam na Dunaju.

GLAVNO ZASTOPSTVO V GRADCU, HERRENGASSE 28 (GENERALIHOFF).

Varnostni zaklad nad 30,000.000 K.

Izplačanih premij nad 57,000.000 K.

155—12

Tovarna za gumijeve izdelke „Elbe“ Dunaj, IX., Frankgasse 1.

Če potrebujete

frake za cepljenje trt, cevi za pretakanje vina, priprave za zafiranje peronospore

ali kake druge predmete iz gume, ne prezrite najcenejšega vira pri najtrpežnejših kakovostih.

Navedena tovarna zalaga tudi Zvezo kmetijskih zadrug.

Naročila sprejema Zveza gospodarskih zadrug v Gradcu, Franzensplatz 2, in tudi c. k. kmetijska družba v Gradcu, Stempfergasse 3.

103—24